

Huvudman

Heliga Katarinas Skolstiftelse
org.nr: 817603-0867
huvudman@katarinaskolan.se

Beslut

Datum 2026-05-07
Dnr SI 2025:12593
Sida 1 (29)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Katarinaskolan i Uppsala kommun

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av Katarinaskolan som Heliga Katarinas Skolstiftelse är huvudman för. Skolinspektionen har besökt skolan den 26–28 januari 2026. Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om verksamheten uppfyller krav i skolförfattningarna som gäller undervisningens innehåll och omfattning, särskilt stöd samt betygssättning.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i disponeringen av undervisningstiden som medför att huvudmannen inte kan säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden i respektive ämne i högstadiet. Bristerna får till konsekvens att elever inte ges tillräckligt med undervisningstid i respektive ämne. Skolinspektionen bedömer vidare att det föreligger brister i skolans arbete med särskilt stöd, som medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det stöd som de har rätt till. Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen förelägger därför huvudmannen att vid vite vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna i dessa delar.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister avseende betygssättningen vid skolenheten. Bristerna omfattar skolans förande av betygskatalog samt utformningen av terminsbetyg. Vidare konstaterar Skolinspektionen brister som rör erbjudande av språkval samt extra studietid. Huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att avhjälpa dessa brister.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Heliga Katarina Skolstiftelse att vid vite av 700 000 kronor senast den **1 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningens innehåll och omfattning samt särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Heliga Katarina Skolstiftelse inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Heliga Katarina Skolstiftelse ska vidta följande åtgärder

Undervisningens innehåll och omfattning

1. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden omfattar minst det antal undervisningstimmar som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen för respektive stadium och ämne. Huvudmannen ska ge in beslutad timplan för läsåret 2026/27 i samband med redovisning av vidtagna åtgärder (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen [2011:185] samt bilaga 1 skolförordningen timplan för grundskolan).
2. Se till att eleverna får undervisning i samtliga ämnen de ska ges undervisning i enlighet med vad som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen. Undervisningen ska omfatta den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under aktuellt stadie, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Omfördelning av undervisningstid för användning av skolans val får göras i enlighet med vad som anges i timplanen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i samtliga ämnen har fördelats och schemalagts samt under vilken period som detta är aktuellt (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 § skolförordningen samt bilaga 1 skolförordningen timplan för grundskolan)
3. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden anger hur undervisningstiden i högstadiet ska fördelas i respektive ämne i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen, samt att respektive ämne omfattar den minsta garanterade undervisningstiden som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en uppdaterad timplan (10 kap. 4–5 § skollagen, 9 kap. 3–4 §§ skolförordningen, bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

Särskilt stöd

4. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 24 september 2026, informera samtliga lärare/skolpersonal om skollagens krav avseende anmälan till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen).
5. Se till att rektorn inleder en utredning om en elevs behov av särskilt stöd för varje anmälan om behov av särskilt stöd som görs till rektorn eller den rektorn har delegerat uppgiften att ta emot anmälningar till. I varje sådan utredning om behov av särskilt stöd som startats ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 7 maj – 24 september 2026 samt vilket datum utredning startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
6. Rektorn ska se till att en utredning om särskilt stöd genomförs innan beslut om att utarbeta åtgärdsprogram fattas. Se till att elevens behov av särskilt stöd framgår av de åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas, samt hur elevens behov ska tillgodoses, det vill säga på vilket sätt och i vilken omfattning det särskilda stödet ska ges. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå datum för när beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Rektorn ska dokumentera hur många åtgärdsprogram som utarbetats under perioden den 7 maj – 24 september 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning (3 kap. 9 § skollagen).
7. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav i de fall denna särskilda stödåtgärd används. Det innebär att ett sådant beslut ska föregås av en utredning om en elevs behov av särskilt stöd, och att utredningen behöver omfatta överväganden om andra stödåtgärder än anpassad studiegång kan tillgodose elevens behov. Det innebär vidare att det är rektorn som ska fatta beslut om anpassad studiegång samt att det av ett sådant beslut ska framgå vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. (3 kap.

7, 9 och 12 §§ skollagen)

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Heliga Katarina Skolstiftelse att senast den **1 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande språkval, extra studietid och betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Heliga Katarina Skolstiftelse inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Heliga Katarina Skolstiftelse ska vidta följande åtgärder

Språkval

8. Se till att eleverna som språkval
 - erbjuds minst två av språken franska, spanska och tyska eller
 - i stället för ett språk som erbjuds som språkval kan välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk (10 kap. 4 § skollagen samt 9 kap. 5–6 §§ skolförordningen och bilaga 1 skolförordningen timplan för grundskolan).

Extra studietid

9. Se till att samtliga elever erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas (10 kap. 5 a § skollagen).

Betygssättning

10. Se till att betyg sätts i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § skollagen).
11. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt. Detta innebär att siffran 3 anges i betygskatalogen när ett ämne inte lästs

på grund av anpassad studiegång (6 kap. 10 § skolförordningen och 11 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).

12. Se till att elevernas terminsbetyg innehåller elevens betyg i de ämnen som eleven har getts betyg i under innevarande termin. Om betyg inte har satts på grund av anpassad studiegång ska markeringen ** anges direkt till höger om betyget (10 kap. 15 § skollagen, 6 kap. 11–12 §§ skolförordningen samt 8 och 10 §§ Skolverkets föreskrifter om utformningen av terminsbetyg i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan [SKOLFS 2014:50]).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:12593) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2026 inlett en tillsyn av Katarinaskolan i Uppsala kommun. Huvudman för verksamheten är Heliga Katarinas Skolstiftelse (nedan huvudmannen). Skolenheten är en friskola med en humanistisk profil och omfattar grundskola i årskurserna 6–9. Vid skolan går ca 420 elever vårterminen 2026. Utbildningen har en konfessionell inriktning.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Katarinaskolan följer gällande bestämmelser om undervisningens innehåll och omfattning, särskilt stöd samt betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och specialpedagog den 26 januari 2026 – 28 januari 2026. En kompletterande intervju med specialpedagog samt intervju med rektorn har genomförts digitalt den 4 och 6 februari 2026. Ytterligare en kompletterande digital intervju har genomförts med lärare den 24 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. huvudmannens beslutade timplan, elevscheman, samtliga beslut om åtgärdsprogram samt betygskatalog. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Varia

Av intervjuer med elever och skolpersonal framgår att skolan schemalägger undervisningspass som kallas "varia". Eleverna har varia två till tre gånger i veckan (måndag, tisdag och torsdag) under hela läsåret och dessa undervisningspass är obligatoriska för skolans elever. På måndagar har elever i samtliga årskurser varia (mer om det längre ned). På högstadiet är varia, utöver måndagspasset, även schemalagt på tisdagar och torsdagar, 40 minuter per pass. Variapassen genomförs av flera lärare som ansvarar för var sitt variapass i ett flertal av skolans klassrum.

Lärarna uppger att grundtanken med varia är att eleverna på högstadiet både väljer fritt bland de ämnen som erbjuds för varje variapass samt att eleverna själva väljer ut och tar med sig de läromedel och material som de vill arbeta med under variapassen. Elever och högstadielärare uppger att alla klasser i årskurserna 7–9 blandas i klassrummen under variapassen.

Det finns ett schema som visar i vilka klassrum variapassen genomförs och vilka lärare som ansvarar för veckans variapass. Skolinspektionen har tagit del av ett schema över skolans variaundervisning. Av schemat framgår att elever till exempel kan välja mellan moderna språk (franska, ryska, spanska, engelska eller italienska) matematik, omprov, bild, ensemble, kör, svenska och bibliotek och IT. Rektorn uppger att alla skolans ämnen ingår i varia men alla ämnen inte erbjuds varje vecka till eleverna.

De flesta elever och lärare som Skolinspektionen har intervjuat uppger att varia inte uppfattas som undervisning, eftersom variapassen saknar lärarledda genomgångar och inte innebär att elever tilldelas nytt material eller blir bedömda i det de arbetar med. Eleverna uppger samstämmigt att de under variapassen arbetar självständigt med uppgifter de fått vid andra lektioner i respektive ämne och att varia är ett tillfälle "där vi kan träna ikapp om vi varit sjuka" och att det är som "att plugga hemma fast vi gör det på skolan". Rektorn uppger att variatiden främst är ett tillfälle för elever att komma ifatt i sin ordinarie undervisning om eleven till exempel har varit sjuk eller behöver komma i kapp med något i ett ämne. Enligt rektorn är variatiden inte planerad och strukturerad på samma sätt som en vanlig lektion när läraren har ett mål med vad som ska genomföras.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga klass- och lärarscheman. Av dessa framgår att alla årskurser har ett längre variapass på måndagar. På skolans scheman benämns måndagspasset "Samling och varia". För elever i årskurs 7 är passet 75 minuter, för elever i årskurs 8 är passet 80 minuter samt för elever i årskurs 9 är passet 90 minuter långt.

Huvudmannen redovisar i inkommen dokumentation hur variapassen planerats på måndagar för respektive årskurs. För årskurs 7 och 8 är 40 minuter fördelat och för årskurs 9 är 60 minuter varje måndag fördelat till varia. Av intervjuer med elever och skolpersonal framkommer att den tiden skiljer sig mot upplägget med variapassen på tisdagar och torsdagar.

Innehållet på måndagens variapass består av olika moment. Eleverna lämnar sina klassrum för en gemensam samling i en närliggande lokal. Där får eleverna en genomgång om en historisk händelse eller historisk person. Därefter, i klassrummet, får eleverna information av sina klassföreståndare om veckobrevet.

Ett annat återkommande inslag som sker under måndagens variapass är det som skolan benämner "cirkel". Eleverna berättar att alla i klassen sitter i en ring i klassrummet och i tur och ordning besvarar frågor från läraren. Exempelvis "Vad har du gjort på lovet?", "Hur är man en bra kompis?". Lärare och elever uppger att dessa moment inte är kopplade till något ämne och att det inte sker någon undervisning i ämnen. Innehållet vid "cirkel" är snarare en del av skolans förebyggande arbete och värdegrundsarbete.

I skolans informationsblad beskrivs cirkelsittningen som en del i skolans arbete kring trygghet och studiero. Lärare uppger att den tid som återstår av måndagens variapass kan användas för läsläsning. Elever berättar att de ibland får sluta tidigare och får längre rast innan nästa lektion börjar. Rektorn uppger att den tid som blir över efter den gemensamma samlingen, genomgång av veckobrevet och cirkelsittning används till läsläsning eller för att läsa inför prov.

Av huvudmannens beslutade timplan framgår att eleverna i årskurs 7–9 ska ges en undervisningstid om sammanlagt 2636 timmar på högstadiet. Av timplanen framgår hur många undervisningstimmar som avsätts för varia.

Undervisningstiden fördelad per ämne för högstadiet, årskurs 7–9

Ämnen	Nationell timplan ¹ (h)	Skolans timplan (h)	Skillnad (timmar)	Varav timmar fördelat till Varia (h)	Skolinspektionens uträkning, tid fördelad till ämnen exklusive varia
Bild	100	100	0	11,8	88,2
Engelska	200	202	+2	8,9	193,1
Hkk	90	73	-17	5,9	67,1
Idrott och hälsa	280	229	-51	26,7	202,3
Matematik	400	402	+2	41,5	360,5
Musik	80	82	+2	11,8	70,2
NO	289	276	-13	41,5	234,5
Teknik	88	70	-18	0	70
SO	405	414	+9	35,6	378,4
Slöjd	140	114	-26	11,8	102,2
Sv/Sva	290	290	0	26,7	263,3
Språkval	272	273	+1	17,8	255,2
Skolans val		111	111	5,9	105,1
Totalt	2634	2636	2	245,9	2390,1

I tabellen ovan framgår hur undervisningstimmarna fördelas mellan de olika ämnena utifrån huvudmannens beslutade timplan jämfört med skolförordningens nationella timplan för elever på högstadiet. Från samtliga ämnen, förutom teknik, har undervisningstid fördelats till varia. Av huvudmannens inkomna dokumentation framgår att elever i årskurs 7 och 8 ges 120 minuter per vecka och elever i årskurs 9 ges 140 minuter per vecka till varia. Elever, lärare och rektorerna uppger samstämmigt att det inte sker någon uppföljning av vad eleverna gör eller vilka ämnen som eleverna väljer att arbeta med under variatiden. Lärare berättar att det finns elever som varje vecka till exempel väljer kör och ensemble som sitt val till variatiden. Lärare uppger att den undervisningstid som har tagits från deras ämnen och lagts på variatid är undervisningstid de inte får tillbaka.

Utöver omfördelning av tid i ämnen till varia framgår av huvudmannens timplan att undervisningstid även har fördelats från ämnet matematik till naturorienterade ämnen (NO) samt i teknik. I huvudmannens timplan

¹ Bilaga 1 till skolförordningen (2011:185).

framgår att ämnet matematik har tilldelats 220 minuter i veckan i årskurs 7 och 200 minuter per vecka i årskurs 8 och 9. Enligt timplanen schemaläggs inte 20 minuter av denna tid inom ämnet matematik, även om tiden redovisas inom det ämnet, i stället schemaläggs 10 minuter inom NO-ämnena och 10 minuter inom ämnet teknik. Elever uppger att de inte har någon undervisning i matematik på NO- eller tekniklektioner men att det kan förekomma att de behöver tillämpa matematiska formler för att räkna ut till exempel volym. Rektorn uppger att hen inte följer upp om eleverna ges någon undervisning i matematik på NO- eller tekniklektioner.

Rektorn uppger i intervju att biträdande rektor gör samtliga elev- och lärarscheman och kontrollräknar så att undervisningstiden stämmer. Utifrån detta har biträdande rektor och rektorn lämnat ett förslag på en timplan som huvudmannen har godkänt. Enligt rektorn, lärare och elever har schemat för läsåret 2025/26 inte förändrats när det gäller undervisningstid i ämnena.

Skolans val

Det framgår av skolans informationsblad att skolan har en humanistisk profil och att språkstudier är en central del för de elever som väljer Katarinaskolan. Utöver språkvalet, har skolan valt att använda moderna språk inom skolans val från och med i årskurs 8. Språken som eleverna får välja mellan är tyska, spanska, franska, ryska och italienska. Eleverna har skolans val två lektioner (a 45 minuter) per vecka.

Undervisningstid i samhälls- och naturorienterande ämnena

Huvudmannens timplan redovisar endast vilken tid som fördelas till ämnesområdena SO och NO för samtliga årskurser. Vilken tid som fördelats till de enskilda ämnena inom respektive ämnesområde anges inte.

Lärarna uppger att det finns en planering för hur SO-undervisningen ska genomföras. Det är SO-lärarna som bestämmer hur många veckor varje ämne ska få och hur många SO-ämnena per termin som ska ingå i undervisningen. Enligt lärarna baseras planeringen på huvudmannens timplan. NO-lärare uppger att de har en planering som liknar den som finns för SO där de beslutar hur många veckor per läsår undervisning ska ges i respektive NO-ämne, men de följer inte upp och räknar undervisningstimmar. Av huvudmannens timplan framgår inte hur undervisningstiden ska fördelas i de olika ämnena inom NO respektive SO.

Både NO-lärare och SO-lärare uppger att rektorn inte har efterfrågat hur fördelningen mellan ämnena inom SO och NO ser ut, och att lärarna heller inte delat planeringsdokumentet med rektorn. Rektorn uppger att hen har tagit del av planeringen för SO och NO och att den ser bra ut. Samtidigt uppger rektorn att hen inte följer upp hur många undervisningstimmar som

genomförs i respektive ämne och att rektorn förlitar sig på att lärarna är noggranna.

Rättslig reglering

I skollagen avses med undervisning processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Kursplaner för grundskolans ämnen finns i bilaga till förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I högstadiet är den garanterade undervisningstiden 2 634 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. När det gäller de naturorienterande ämnena är eleverna i mellanstadiet garanterade en minsta undervisningstid om 60 timmar i respektive ämne. Resterande 36 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de naturorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid om 80 timmar i respektive ämne. Resterande 49 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i högstadiet. När det gäller de samhällsorienterande ämnena är eleverna i mellanstadiet garanterade en minsta undervisningstid i respektive ämne. Resterande 60 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de samhällsorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid i respektive ämne. Resterande 55 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i högstadiet. (10 kap. 4 – 5 §§ skollagen och 9 kap. 3 – 4 §§ och bilaga 1 skolförordningen).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadieindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolans val

I timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Inom skolans val får ett språk som eleven inte tidigare har fått

undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut (9 kap. 9 § skolförordningen).

Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna (9 kap. 11 § skolförordningen).

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska, språkval och matematik får dock inte minskas (bilaga 1 skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister som rör den garanterade undervisningstiden vid Katarinaskolan i Uppsala.

I ärendet har framkommit att skolan använder skolans val för undervisning i moderna språk. Huvudmannen har därför minskat antalet timmar i timplanen med 111 timmar, som fördelats till moderna språk i årskurs 8 och 9. Annat har inte framkommit än att skolans val genomförs i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannens förläggning av undervisningstid till "varia" inte är förenlig med gällande bestämmelser.

Av utredningen i ärendet framgår att undervisningstid fördelas från alla skolämnen utom teknik till varia. Varia innehåller, precis som ordet antyder, en blandning av ämnen och aktiviteter, som växlar mellan tillfällen och som elever får välja mellan. Samstämmiga uppgifter visar att eleverna till stor del disponerar undervisningstiden som är förlagd till varia själva. Såväl elever som lärare uppger att varia används för att arbeta ikapp och att det under variapassen inte bedrivs en planerad och strukturerad undervisning utifrån kursplaner. Det framgår vidare att årskurser blandas under variapassen, att eleverna arbetar med olika saker i samma klassrum och att det ibland är en annan lärare än den ordinarie läraren som finns tillgänglig. Lärarna uppger att det som eleverna gör på varia inte utgör underlag för bedömning av elevernas kunskaper. Lärare uppger att den undervisningstid som fördelats om från ordinarie undervisningstid i ämnen till varia är tid som de inte får tillbaka.

Av intervjuer framgår samstämmigt att eleverna inte erbjuds alla grundskolans ämnen varje vecka och att eleverna kan välja andra alternativ utan en tydlig koppling till något särskilt skolämne, såsom impro, IT och bibliotek. Vidare framkommer att varken rektorn eller någon annan på skolan följer upp vilka ämnen som elever väljer att arbeta med under variapassen. Det finns alltså inget sätt för skolan att säkerställa att elever

under varian ges en viss tid av undervisning i respektive ämne. Skolinspektionen bedömer att upplägget med varia innebär att skolan inte följer den fördelning av undervisningstiden per ämne som huvudmannen beslutat, och att huvudmannen därmed inte kan säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden i respektive ämne i högstadiet. Fördelningen av undervisningstid till varia får därför konsekvensen att elever inte ges tillräckligt med undervisningstid i respektive ämne, vilket Skolinspektionen bedömer utgör en brist.

Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena, som är föreskriven i den nationella timplanen, har koppling till kursplanerna som för varje ämne beskriver det innehåll som ska behandlas i undervisningen. När eleverna ges mindre undervisningstid än de har rätt till försvårar det för lärare att hinna med det innehåll som beskrivs i ämnets kursplan, vilket riskerar att påverka elevernas måluppfyllelse negativt.

Totalt har huvudmannen fördelat cirka 245 undervisningstimmar till varia från grundskolans obligatoriska ämnen i årskurs 7–9. Huvudmannen har, som framgått, även omfördelat undervisningstid till skolans val. Det medför att den garanterade undervisningstiden i vissa ämnen totalt sett har minskats i betydande omfattning. Detta gäller exempelvis ämnena hem- och konsumentkunskap, slöjd och idrott och hälsa som har minskats 25–28 procent i förhållande till den garanterade undervisningstiden. I ämnena matematik och svenska, som är ämnen vars undervisningstid inte får minskas inom ramen för skolans val, är det drygt 10 procent som omfördelats till varia, vilket motsvarar cirka 30 minuter undervisningstid i veckan. Skolinspektionen ser allvarligt på att huvudmannen fördelat undervisningstid från ämnen som inte alls får minskas. Skolinspektionen bedömer att bristerna försvårar för eleverna att nå målen för utbildningen.

Huvudmannens timplan är även bristfällig när det gäller fördelning av SO- och NO-ämnena. Den nationella timplanen anger ett minsta antal undervisningstimmar som eleverna ska ges i respektive ämne och stadiet. Huvudmannen har inte beslutat hur många undervisningstimmar som ska fördelas inom ämnena historia, geografi, religion och samhällskunskap samt inom ämnena biologi, kemi och fysik. Rektorn uppger att hen varken följer upp hur undervisningen genomförs eller hur lärarna fördelar undervisningstiden per ämne inom SO och NO. Undervisande lärare uppger att de inte heller följer upp huruvida eleverna har fått sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen, men att de undervisar eleverna i samtliga ämnen under ett läsår. Det framgår inte heller av elevernas schema vilka lektioner som planeras för respektive SO- eller NO-ämne. Huvudmannen kan därmed inte säkerställa att eleverna ges föreskriven undervisningstid i respektive ämne.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppmärksamma och anmäla elevers behov av särskilt stöd

De flesta lärare som Skolinspektionen har intervjuat uppger att de undervisar elever som har behov av extra anpassningar för att nå minst i E i betyg. Flera lärare uppger även att de undervisar elever som riskerar att få betyget F trots att de ges extra anpassningar och att eleverna är i behov av mer stöd i ämnet. Vidare uppger lärare att de elever som har så kallad "riktad varia" är elever som riskerar att inte nå betygskriterierna i ett ämne. Dessa elever kallas specifikt till en stödgrupp under variatiden för att arbeta i de ämnen där de riskerar att inte nå betygskriterierna. Lärarna uppger att eleverna oftast ges sådant stöd under en hel termin och att det inte krävs ett beslut från rektorn eller ett åtgärdsprogram för att kalla elever till en sådan stödgrupp.

Av intervjuer med lärare framgår att det finns olika sätt som lärare kan anmäla till rektorn om de undervisar en elev som trots extra anpassningar befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Lärare uppger att det är sällan som de gör en sådan anmälan. I de fall lärare gör en anmälan om särskilt stöd kan det exempelvis ske genom att lärare mejlar till elevens klassföreståndare, elevhälsoteamet eller direkt till rektorn. Några lärare uppger att det finns en blankett som ska användas för detta. Lärare kan också göra en anmälan om särskilt stöd i samband med klasskonferenser. Dessa hålls en gång per termin och då diskuteras en klass i taget. Vid klasskonferenser deltar undervisande lärare, klassföreståndare, elevhälsoteamet samt skolläda. Inför klasskonferenser ska lärare fylla i ett dokument om alla elever som de undervisar utifrån elevens prestation i skolan. Några lärare uppger vid intervju att dokumentationen inför klasskonferensen innebär att läraren har gjort en anmälan om behov av särskilt stöd. Lärarna uppger att när lärare gör en anmälan om särskilt stöd kommer det till rektorns kännedom via elevhälsoteamet, klassföreståndare eller i samband med klasskonferenser.

Några lärare uppger att de har gjort en anmälan om att elever kan ha behov av särskilt stöd på något av de sätt som beskrivs ovan och ger exempel på sex elever. I intervjuer uppger lärare att det även finns elever som lärare inte har anmält för särskilt stöd. Detta beror bland annat på, enligt lärare, att de inte behöver anmäla elever som riskerar att få F i betyg i moderna språk inom språkval eller skolans val.² Rektorn uppger att hen inte vet exakt hur många eller vilka elever som har anmälts för att de kan vara i behov av särskilt stöd under höstterminen 2025 och vårterminen 2026.

² Exempelvis elev 2.

Specialpedagogen uppger att det finns tre olika sätt för lärare att göra en anmälan om särskilt stöd på, antingen genom att kontakta rektorn, att mejla till elevhälsoteamet eller att lärarna ger elever en F-varning. Enligt specialpedagogen finns det en rutin för arbetet om särskilt stöd, men alla lärare arbetar inte efter den och specialpedagogen uppger att det finns behov av att informera personalen om skolans rutin. Specialpedagogen uppger vidare att hen inte har vetskap om hur många anmälningar om särskilt stöd som inkommit under läsåret 2025/26.

Utreda elevers behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare framgår att det är på elevhälsoteamsmöten som rektorn tillsammans med elevhälsans personal fattar beslut om en utredning om särskilt stöd ska startas för en elev som har anmälts för utredningsbehov. Lärare uppger att de inte har full kännedom om vilka beslut som fattas för elever eller om det alltid startas en utredning om särskilt stöd efter att lärare har anmält om det, då kommunikationen mellan elevhälsoteamet och lärarna ibland inte fungerar. Specialpedagogen uppger att de flesta utredningar om särskilt stöd som genomförts på skolan har initierats efter att vårdnadshavare kontaktat skolan med önskemål om underlag inför en extern utredning, exempelvis gällande NPF eller dyslexi.

Specialpedagogen uppger att det inte har genomförts utredningar om särskilt stöd för samtliga elever vid skolan som har beslut om åtgärdsprogram. Enligt specialpedagogen är det endast elever som går i skolans särskilda undervisningsgrupp som har en utredning om särskilt stöd. I de fall en utredning om särskilt stöd genomförs är elevhälsan delaktig.

Rektorn uppger att alla elever ska ha en utredning om särskilt stöd innan beslut om åtgärdsprogram fattas, men att detta inte alltid efterlevs. Enligt rektorn kan den allmänna kännedomen om en elev göra så att en utredning om särskilt stöd inte behövs. I vissa fall menar rektorn att hen har "på fötterna", det vill säga tillräcklig kännedom om elevens behov, och avstår därför från att genomföra en utredning om särskilt stöd för eleven. Rektorn uppger att lärare har anmält en elev³ för eventuellt behov av särskilt stöd under höstterminen 2025. Rektorn uppger vidare att rektorn vid tidpunkten för Skolinspektionens besök inte beslutat om att starta en utredning, men att eleven är planerad att börja i särskild undervisningsgrupp.

Skolinspektionen har tagit del av skolans samtliga utredningar om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram. Totalt finns 21 beslut om åtgärdsprogram och sex utredningar om särskilt stöd. Det framgår vidare att två av dessa utredningar har utförts efter att vårdnadshavare begärt

³ Elev 36.

dem inför en extern utredning och att de främst behandlar den frågeställning som låg till grund för begäran.

Beslut om åtgärdsprogram

Inför Skolinspektionens besök vid skolan i januari 2026 inkom huvudmannen med uppgift om att det finns 18 aktuella åtgärdsprogram vid skolan. Av dateringen på besluten framgår att tio åtgärdsprogram upprättades i januari 2026. Efter Skolinspektionens besök har rektorn fattat beslut om ytterligare tre åtgärdsprogram. I samtliga åtgärdsprogram anges att rektorn är ansvarig för åtgärderna.

Av intervju med lärare, specialpedagog och rektorn framgår att de elever vid skolan som har en anpassad studiegång, ges enskild undervisning eller går i särskild undervisningsgrupp har åtgärdsprogram. Samtliga av skolans åtgärdsprogram, förutom ett, utgörs av beslut om anpassad studiegång. På frågan om vad skolan räknar som särskilt stöd svarar rektorn att det är att elever ges stödinsatser istället för att läsa språkval. Rektorn berättar att elever även ges stöd på variapassen eller på resurstiden som ligger i schemat samtidigt som skolans val, men att detta inte är särskilt stöd. Rektorn, specialpedagog och lärarna uppger att för de elever som visar svårigheter med att nå betygskriterierna i ämnena svenska, matematik och engelska är en vanligt förekommande åtgärd att plocka bort elevens språkval för att frigöra tiden för särskilt stöd i något eller några av ämnena svenska, engelska och matematik. I intervjuerna med skolans personal uppger samtliga intervjuade att denna åtgärd vidtas även om eleven når betygskriterierna i sitt språkval. I utsagor från lärare, specialpedagog och rektorn framgår att när språkvalet plockas bort för en elev så upprättas ett åtgärdsprogram då det betraktas som en anpassad studiegång.

Av skolans beslut om åtgärdsprogram framgår att tio elever har beslut om åtgärdsprogram där åtgärden är att ta bort elevens språkval och ersätta det med särskilt stöd i främst kärnämnen. I några fall ges särskilt stöd även i NO och SO. Specialpedagogen uppger att åtgärden att ta bort språkvalet ligger "nära till hands" och att det är det första steget som tas när särskilt stöd ska sättas in för en elev och att det är ett förfarande som har använts under lång tid på skolan. Vidare uppger specialpedagogen att när språkvalet plockats bort för en elev är det i princip omöjligt för eleven att återgå till undervisningen i det ämnet då eleven har missat så mycket.

Av intervju med lärare framgår att det finns en elev⁴ i årskurs 8 som ges enskild undervisning av en lärare på tre av fyra matematiklektioner i veckan. Lärare gör bedömningen att eleven inte har förutsättningar att nå betygskriterierna i matematik i årskurs 9. Lärare uppger att med anledning av detta har en del av elevens stöd i matematik tagits bort och eleven ges

⁴ Elev 20.

istället stöd i NO då eleven även har svårigheter i dessa ämnen. Rektorn uppger att eleven får individuellt särskilt stöd på matematiklektioner. Rektorn uppger att eleven har svårigheter i matematik och har haft särskilt stöd sedan i årskurs 7 och extra anpassningar under en längre tid. Enligt specialpedagogen har eleven getts stöd i stället för skolans val samt enskild undervisning på tre av fyra matematiklektioner sedan början av september 2025. Eleven har inte åtgärdsprogram, vilket specialpedagogen uppger att eleven borde ha. Eleven har inte uppnått de betygskriterier som minst ska uppfyllas i ämnet matematik sedan eleven började på skolan i årskurs 6, eleven går nu i årskurs 8.

Av de inkomna besluten om åtgärdsprogram framgår att samtliga åtgärdsprogram planeras att utvärderas i "maj 2026" eller "vårterminen 2026". Detta gäller oavsett när beslutet om åtgärdsprogram fattades. Exempelvis finns det beslut om åtgärdsprogram som är upprättade i september 2025 där utvärdering planeras under vårterminen 2026. I fyra åtgärdsprogram saknas uppgift om vem som är ansvarig för att utvärdera åtgärdsprogrammet.

Resurstid på skolans val

Av intervjuer med lärare, specialpedagog och rektorn framgår att det finns elever som går i årskurs 8 och 9 som läser ytterligare ett modernt språk inom skolans val som kan ersättas med något som skolan kallar för resurstid. Skolinspektionen har tagit del av skolans valblankett inför skolans val, även kallad "språk 4", som påbörjas i årskurs 8. Av blanketten framgår följande: "För den som har bestående svårigheter att klara sina studier kan det ibland bli för mycket med ett ämne till. Då kan det hända att vi bedömer att man i stället för att läsa språk 4 får extra stödundervisning och mer tid för att hinna och orka. Det kallar vi för resurstid. Detta är enbart till för den som riskerar att inte klara sin skolgång med godkänd betygsnivå (minst betyget E) i de ämnen man behöver för sin gymnasiebehörighet. Det är skolledningen som beslutar om resurstid".

Elever och lärare uppger att de elever som har resurstid ges stöd i matematik, svenska, engelska, SO eller NO under båda lektionerna i skolans val och att elever inte själva får bestämma om de ska läsa skolans val eller inte. Lärarna, specialpedagog och rektorn uppger att denna åtgärd inte betraktas som särskilt stöd och att det därmed inte utarbetas ett åtgärdsprogram men att det är en långvarig insats som beslutas för eleven. I de fall en elev behöver en kortvarig insats rekommenderas eleven att gå till ämnet på sin variatid. Lärare uppger att skolans val ingår i skolans profil och att det inte är ett "riktigt ämne", till skillnad mot språkvalet som är obligatoriskt och räknas som anpassad studiegång om det plockas bort. Rektorn och specialpedagogen uppger att skolans val inte är ett

obligatoriskt ämne, inte ingår i elevernas garanterade undervisningstid och därför betraktas det inte som särskilt stöd när skolans val plockas bort.

Lärare och specialpedagog uppger att skolan inte ger elever särskilt stöd i moderna språk och att detta inte har övervägts för någon elev.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning över antalet elever som inte läser skolans val. Det framgår att det är åtminstone 27 elever.

Elever i särskild undervisningsgrupp och elever med enskild undervisning saknas i sammanställningen.

Beslut om särskilda stödåtgärder

Skolinspektionen har tagit del av information kring vilka elever som går i skolans särskilda undervisningsgrupp (Pax) samt i gruppen som ges enskild undervisning (Angulus). Det går sex elever i Pax, och två elever⁵ i Angulus. I intervju med undervisande lärare i Pax samt med rektorn uppges att det finns en annan elev⁶ som har sin undervisning i Pax. Vidare uppger rektorn att eleven tidigare har haft särskilt stöd men inte haft något beslut om åtgärdsprogram. Nu finns ett beslut om åtgärdsprogram för eleven som är daterat den 14 januari 2026.

Skolinspektionen har granskat de individuella schemana för de elever som går i Pax och Angulus och jämfört dem med de ämnen som framgår att eleven ska läsa, utifrån respektive elevs beslut om åtgärdsprogram. Av det underlag som Skolinspektionen har tagit del av framgår att rektorn fattat beslut om anpassad studiegång för fem elever, vilka är daterade "ht 2025". Fyra av dessa elever går i Pax och en elev går i Angulus.

Av två åtgärdsprogram framgår att eleverna⁷ inte går hela skoldagar, men det framgår inte att eleverna har anpassad studiegång. I ett av åtgärdsprogrammen framgår inte att eleven ges undervisning i särskild undervisningsgrupp. Rektorn uppger att dessa elever har anpassad studiegång och att de ges undervisning i särskild undervisningsgrupp eller som enskild undervisning.

I beslut om åtgärdsprogram för elever som har anpassad studiegång saknas information om vilka avvikelser som har gjorts för eleven utifrån ämne och undervisningstid. Jämfört med ordinarie undervisning varierar minskningen i tid från cirka 20–140 minuter per vecka i årskurs 8 och 15–110 minuter i årskurs 9. De avvikelser som har gjorts från timplanen framgår inte av elevernas beslutade åtgärdsprogram.

Rektorn uppger i intervju att beslut om att anpassa bort ämnen inte fattas om det finns hopp om att eleven någon gång vill läsa ämnet. På så sätt blir åtgärdsprogrammet mer "flytande" då det inte är bestämt hur

⁵ Elev 14 och elev 25.

⁶ Elev 12.

⁷ Elev 12 och elev 14.

undervisningen i alla ämnen ska ske och det är läraren som avgör om eller när eleven är redo att läsa fler ämnen. Rektorn uppger att det är av den anledningen som det inte alltid framgår i åtgärdsprogrammet. Vidare uppger rektorn att åtgärdsprogrammen inte uppdateras när det sker förändringar i elevers undervisningstid och därför framgår det inte av åtgärdsprogrammen när lärare anser att eleven kan läsa fler ämnen. I något fall framgår inte att eleven⁸ har anpassad studiegång av åtgärdsprogrammet mer än att det anges att eleven läser tre till fyra lektioner per dag. Rektorn uppger att hen har "missat" att fatta ett sådant beslut där det framgår att eleven har en anpassad studiegång och vilka avvikelser som har gjorts för eleven.

Av inkommen dokumentation den 12 februari 2026 framgår att rektorn fattat ytterligare ett beslut om åtgärdsprogram för en elev⁹ där åtgärden är att eleven ska gå i Pax. Specialpedagogen uppger i intervju att eleven saknar en utredning om särskilt stöd.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Vem som är anmälningsskyldig beror på i vilket sammanhang stödbehovet blir känt. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som

⁸ Elev 14.

⁹ Elev 4.

läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165, s. 664).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Av förarbetena framgår bland annat följande. Beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165 s. 293).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen tillämpas bland annat 31, 32 och 33 §§ förvaltningslagen (29 kap. 10 § skollagen). Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden som särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslut, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet (31 § förvaltningslagen).

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska – förutom i vissa angivna situationer – innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande (32 § förvaltningslagen).

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp som de behöver (förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37], Lgr22, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan uppfyller författningarnas krav när det gäller stöd i form av extra anpassningar. Skolinspektionen bedömer dock att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionen utvecklar bedömningen av bristerna nedan.

Anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav beträffande anmälan till rektorn när förutsättningar för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda. Av utredningen framgår att det finns elever som, trots att de ges extra anpassningar, befaras att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Vidare framgår att det är sällan som lärare gör en anmälan om särskilt stöd till rektorn och att det inte är tydligt bland lärarna hur de ska gå tillväga för att göra en sådan anmälan. Det finns även en uppfattning bland lärare att de inte behöver anmäla en elev som riskerar att inte nå betygskriterier i moderna språk, vilket får konsekvensen att elever inte ges särskilt stöd i moderna språk.

Rektorn och specialpedagogen uppger att de varken har insikt i antalet elever eller vilka elever som har anmälts vara i behov av en utredning om särskilt stöd under läsåret 2025/26. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd samt den hjälp som de behöver. I detta ligger också att se till att det finns

fungerande rutiner för hur information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn och vad som gäller när personal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Utreda behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att skolan inte skyndsamt utreder elevers behov av särskilt stöd i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att rektorn avstår från att starta utredningar om särskilt stöd trots att förutsättningarna är uppfyllda, vilket är en brist. Det framkommer att rektorn anser att en utredning om särskilt stöd inte alltid behövs därför att elevens behov av stöd redan är känt.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök fanns 21 beslut om åtgärdsprogram, varav endast sex grundar sig i en utredning om en elevs behov av särskilt stöd. Detta utgör en brist. Beslut om åtgärdsprogram ska föregås av och grunda sig i en utredning om särskilt stöd. Syftet med utredningen är att ge skolan ett tillräckligt underlag för att förstå vilka elevens behov av stöd är. Avsaknad av utredning kan få till följd att åtgärderna inte motsvarar elevens behov av stöd eller är otillräckliga, det vill säga att stöd inte ges på det sätt eller i den omfattning eleven behöver. Det innebär att rättssäkerheten för elever och vårdnadshavare åsidosätts. Skolan behöver dokumentera sina utredningar av en elevs behov av särskilt stöd skriftligt. Man behöver kunna gå tillbaka till den enskilda utredningen och se vad som har framkommit och hur skolan har bedömt situationen. Detta är viktigt bland annat eftersom ett beslut om åtgärdsprogram, eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram, kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionen vill understryka att rektorn vid varje inkommande anmälan om särskilt stöd måste inleda en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Enligt skollagen är det inte frivilligt för rektorn avstå från en sådan utredning. Utredningens omfattning kan variera, men ansvaret att säkerställa att elevens behov av särskilt stöd utreds ligger alltid hos rektorn. Skyldigheten gäller såväl när elever befaras att inte uppfylla betygskriterierna som när eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns betydligt fler elever som ges särskilt stöd än elever som har åtgärdsprogram på skolan. Det framgår att det finns ett inarbetat arbetssätt för elever som riskerar att inte nå betygskriterier i de ämnen som krävs för behörighet till gymnasieskolan och för vilka stöd inom ramen för ordinarie undervisning inte är tillräckligt. För dessa elever fattas beslut av rektorn att eleven inte ska ges undervisning inom ramen för skolans val från årskurs 8. Skolan genomför

varken en utredning om särskilt stöd eller utarbetat åtgärdsprogram för dessa elever. Skolans personal uppger samstämmigt att de inte ser skolans val som ett obligatoriskt ämne och därför anser de inte att stöd under de lektionerna utgör ett särskilt stöd, även om det är en långvarig insats som ofta gäller fram till att eleverna slutar grundskolan. Totalt finns det 27 elever som regelbundet och under lång tid ges obligatoriskt stöd under skolans val. Skolinspektionen bedömer dock att åtgärden utgör särskilt stöd i form av anpassad studiegång eftersom eleverna i och med detta inte ges undervisning i skolans val (moderna språk). Åtgärden innebär därmed en avvikelse från den timplan och de ämnen som annars gäller för utbildningen. Skolans val innebär att undervisningstid som föreskrivs i den nationella timplanen har omfördelats till ämne som rektorn beslutat. Om eleverna inte ges denna undervisningstid innebär det att eleverna inte får den minsta undervisningstid som de ska vara garanterade enligt skollagen. En sådan avvikelse förutsätter enligt Skolinspektionen att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång.

Det finns även exempel på elev som ges särskilt stöd i form av enskild undervisning och som inte har åtgärdsprogram, trots att eleven bedöms inte kunna uppnå betygskriterierna i matematik och har getts enskild undervisning under en längre tid. Skolinspektionen bedömer vidare att avsaknaden av åtgärdsprogram för elever som ges särskilt stöd innebär att elev och vårdnadshavare inte ges möjlighet att överklaga beslutet om stödinsatserna.

Skolinspektionen konstaterar även att det saknas uppgift om vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera ett flertal åtgärdsprogram, vilket utgör en brist.

Anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans hantering av beslut om anpassad studiegång. För majoriteten av eleverna där skolan beslutat om att eleverna ska ges anpassad studiegång grundas inte besluten och dess åtgärder på en utredning av särskilt stöd (se ovan under Utreda behov av särskilt stöd). Skolinspektionen har jämfört beslut om anpassad studiegång och elevers individuella scheman och funnit att innehåll i beslut om anpassad studiegång i flera fall inte överensstämmer med vilka ämnen som faktiskt har tagits bort för eleven. För några elever framgår det inte inom ramen för åtgärdsprogrammet att de har en anpassad studiegång, trots att de inte ges undervisning i alla ämnen. För andra elever som har en anpassad studiegång redogör inte beslutet för vilka avvikelser som har gjorts för eleverna vad gäller ämne och undervisningstid.

Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den enskilde eleven eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Av det skriftliga beslutet ska därför framgå vad som

beslutats, det vill säga vilka ämnen som berörs och i vilken omfattning. Skolinspektionen ser allvarligt på att skolan i stor utsträckning använder sig av anpassad studiegång som första och enda stödåtgärd inom särskilt stöd. Anpassad studiegång ska endast beslutas av rektorn om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Det innebär att anpassad studiegång är en åtgärd som kan användas om andra former för särskilt stöd har prövats och inte gett önskat resultat.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Heliga Katarina Skolstiftelses verksamhet vid Katarinaskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Heliga Katarina Skolstiftelse att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de brister som påtalas i föreläggandet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Denna bedömning görs mot bakgrund av att verksamheten brister i förhållande till bestämmelser som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Bristerna gällande undervisningens innehåll och omfattning och särskilt stöd är allvarliga och berör många elever. De brister som konstaterats avseende undervisningstid innebär att eleverna inte får den undervisningstid de har rätt till, vilket har en väsentlig betydelse för elevernas utveckling och lärande. Det finns brister, som även funnits under en längre tid, i verksamheten avseende att anmäla och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd samt fatta beslut om särskilda stödåtgärder. Det föreligger också allvarliga brister som rör avsaknad av utredning och beslut när elever ges anpassad studiegång. Bristerna medför att eleverna inte ges eller riskerar att inte ges det särskilda stöd som de har rätt till. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till

huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 700 000 kronor.

Föreläggande

Erbjudande av språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår samstämmt att elever kan välja mellan spanska, tyska och franska som språkval när de börjar i årskurs 6 och att skolan inte erbjuder något annat alternativ, såsom engelska eller svenska. Skolinspektionen har tagit del av den blankett som eleverna använder för att göra sitt språkval där det framgår att skolan inte erbjuder andra alternativ än spanska, tyska och franska som språkval. De elever som inte valt ett modernt språk som språkval ges i stället stödundervisning i andra ämnen under schemalagd språkvalstid.

Rättslig reglering

Som språkval ska huvudmannen erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (9 kap. 5 § skolförordningen). En elev får i stället för ett språk som erbjudits välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk (9 kap. 6 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte följer författningarnas krav vid erbjudande av språkval. Skolan erbjuder inte elever att läsa svenska eller engelska istället för ett modernt språk, vilket en elev i grundskolan har rätt att läsa.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att skolan erbjuder elever undervisning i form av extra studietid två timmar i veckan. Tiden är frivillig för eleverna att delta i och den framgår inte av elevernas schema. Rektorn uppger att tiderna för läxhjälp är måndagar kl. 15.20–16.20 samt

onsdagar kl. 15.00–16.00. Skolinspektionen har tagit del av samtliga klassers schema. Av klassernas schema framgår att det finns sex av totalt 16 klasser som kan delta vid de båda tillfällena, måndag och onsdag. Åtta av klasserna kan delta antingen på måndagen eller onsdagen. Två av klasserna har inte möjlighet att delta fullt vid någon av dessa tillfällen. Rektorn uppger att det är ”knepig” att schemalägga den tiden då alternativet är att vänta in att alla elever ska sluta sina lektioner och att det skulle innebära sena eftermiddagar och håltimmar för eleverna.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte erbjuder alla elever undervisning i form av extra studietid två timmar i veckan. Scheman visar att extra studietid är schemalagt samma tid som elevernas ordinarie lektioner för flertalet klasser, vilket innebär att elever går miste om möjligheten att använda sig av extra studietid.

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av utdrag ur skolans betygskatalog för vårterminen 2025 samt höstterminen 2025.

I betygskatalogen för höstterminen 2025 saknas uppgifter om betyg för elever som går i särskild undervisningsgrupp samt för elever som ges enskild undervisning i ämnena kemi, fysik, biologi, teknik, idrott och hälsa, språkval, musik, bild, geografi, religion, samhällskunskap, hem- och konsumentkunskap samt slöjd. Det vill säga elevens namn anges men inte någon uppgift om betyg. Det finns inte heller någon notering om att eleverna har haft anpassad studiegång i ämnena.

Vidare har Skolinspektionen tagit del av terminsbetyg för de elever som går i särskild undervisningsgrupp samt för de elever som ges enskild undervisning. Av terminsbetygen framgår att det finns elever som har terminsbetyg i 13–15 ämnen.

För tre klasser saknas beslut om betyg i ämnet teknik. Elever uppger att de haft lektioner i ämnet och att de inte erhållit terminsbetyg för höstterminen

2025. Rektorn uppger att eleverna i aktuella klasser har haft undervisning i ämnet under höstterminen 2025 men att rektorn inte har följt upp varför läraren inte betygsatt eleverna.

Vidare framgår av betygskatalogen för 2025 för ett flertal elever i särskild undervisningsgrupp att vissa betyg är beslutade om vårterminen 2023 eller vårterminen 2024. I en inkommen handling förklaras anledningen till det att "ingen betygsgrundande undervisning har skett i ämnet", vilket enligt den inkomna handlingen innebär att "en lärare inte har undervisat i ämnet under en termin och inte har underlag att kunna sätta betyg i ämnet".

Rektorn uppger att om det finns ett beslut om anpassad studiegång för en elev så noteras det med en stjärna i terminsbetyget för eleven. I de fall en elev har ett så kallat "flytande" beslut om anpassad studiegång då det inte är bestämt hur eller om undervisningen i alla ämnen ska ske, saknas beslut om betyg för eleven i terminsbetyget. I elevens slutbetyg markeras ämnet som anpassad studiegång om eleven inte har läst ämnet.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § skollagen).

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F (10 kap. 17 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg, och inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Terminsbetyg ska utfärdas vid slutet av varje termin i årskurserna 6–8 i grundskolan, och höstterminen i årskurs 9 i grundskolan. Terminsbetyget ska innehålla uppgifter om det senaste beslutet om elevens betyg i varje ämne. Det ska framgå om ämnet har avslutats (6 kap. 11–12 §§ skolförordningen).

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog finns bestämmelser om hur betygskatalogen ska utformas. I grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i

anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygskatalogen om ett ämne har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. I betygskatalogen ska siffran 3 anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (SKOLFS 2011:123, 6, 7 och 11 §§).

I Skolverkets föreskrifter om utformningen av terminsbetyg i grundskolan finns närmare bestämmelser av terminsbetyg för grundskolan. Terminsbetyget ska innehålla en kolumn för ämnen. I kolumnen ska anges de ämnen som eleven har fått betyg i innevarande termin. Ämnen som eleven inte har fått betyg i innevarande termin ska endast anges i kolumnen om det finns ett beslut om betyg från någon tidigare termin. Ämnen som inte ingår i den enskilde elevens utbildning ska inte anges i terminsbetyget. Redovisningen får inte innehålla tomma rader. Är betyget överfört från en tidigare termin anges i kolumnen för betyg vilken termin och vilket år betyget är satt. Denna uppgift ska anges till höger om det senast satta betyget i ett ämne. Är ämnet avslutat ska markeringen * anges direkt till höger om betyget. Om betyg inte har satts på grund av anpassad studiegång ska markeringen ** anges direkt till höger om betyget. Om betyg på grund av elevens frånvaro inte har kunnat sättas i ett ämne ska det enligt 6 kap. 19 § skolförordningen markeras med ett horisontellt streck. Detta ska anges i kolumnen där betyget skulle ha angetts. (SKOLFS 2014:50, 8, 10 och 11 §§).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i utformningen av terminsbetyg och förändret av betygskatalog vid skolan. I betygskatalogen för höstterminen 2025 saknas uppgifter om betyg för flertalet ämnen för skolans elever som går i särskild undervisningsgrupp eller erhåller enskild undervisning. I ämnet teknik saknar flera klasser beslut om betyg, trots att rektorn uppger att undervisning har bedrivits i ämnet.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans utformning av terminsbetyg. I flera av terminsbetygen för höstterminen 2025 saknas uppgifter om betyg i ett antal ämnen för elever. För de elever som rektorn beslutar om att en anpassad studiegång ska vara "flytande" är det inte tydligt vilka ämnen som eleven ska ges undervisning i, vilket får konsekvenser i betygssättningen. Vid en jämförelse med elevernas terminsbetyg framgår att elever har fått betyg överförda från tidigare terminer. Det finns exempelvis elever som har betyg överförda från vårterminen 2023, vilket skolan förklarar med att eleven inte har fått någon undervisning i ämnet sedan dess. I dessa fall saknas uppgift om betyg för eleverna i betygskatalogen.

Skolinspektionen vill klargöra att om en enskild elev inte har läst ett ämne under terminen på grund av att eleven läser enligt en anpassad studiegång ska det eller de ämnen som anpassats bort markeras med (**) i terminsbetyget och med siffran 3 i betygskatalogen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Heliga Katarina Skolstiftelses verksamhet vid Katarinaskolan i Uppsala uppfyller inte författningarnas krav vad gäller språkval, extra studietid och betygsättning. Det finns därför skäl att förelägga Heliga Katarina Skolstiftelses att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg.

Utredaren Ann-Sofie Andersson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Stina Linder, jurist Johannes Behndig, regionjurist Linnéa Lundberg samt enhetschef Joakim Blomberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Ange kontorsadressen, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.